

Prosta spółka akcyjna

Nowa szansa dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw

dr Michał Przychoda
26 listopada 2019 r.

Prosta spółka akcyjna

Nowa szansa dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw

WPROWADZENIE

SŁOWO WSTĘPNE

- ~ Ile rodzajów spółek handlowych jest w KSH?
- ~ 83% wszystkich spółek handlowych to spółki z o.o. (spółki akcyjne stanowią 2%, a wszystkie spółki osobowe 15%)
- ~ Wynalazek spółki z o.o. się nieco zestarzał. Pochodzi z 1892 r. (w Polsce od 1919 r.)
- ~ Czy rozwiązania techniczne sprzed 100 lat są dostosowane do dzisiejszej rzeczywistości? W takim razie dlaczego inaczej miałyby być z rozwiązaniami prawnymi?
- ~ Zmiana (unowocześnianie) jest i powinna być częścią tradycji rozwoju prawa
- ~ Dlaczego jednak nie unowocześniono spółki z o.o.? (ingerencja w 450 tys. istniejących podmiotów)
- ~ **PSA jest próbą odpowiedzi na pytanie jak powinna zostać ukształtowana współczesna, nowoczesna spółka**

SŁOWO WSTĘPNE

- ~ W klasycznej książce dot. prawa spółek „**The Anatomy of Corporate Law**” (Wyd. 2, Oxford 2009), jako **podstawowe cechy** spółki kapitałowej wskazano:
 1. Osobowość prawną (czyli oddzielenie majątku akcjonariuszy o majątku spółki)
 2. Brak odpowiedzialności wspólników/akcjonariuszy za zobowiązania spółki
 3. Zbywalność udziałów lub akcji
 4. Prowadzenie spraw spółki przez zarząd (często delegowany do osób innych niż akcjonariusze)
 5. Zakres uprawnień akcjonariuszy uzależniony od wartości wkładu wniesionego przez akcjonariusza
 6. Podejmowanie uchwał w organach spółki na zasadzie większości

- ~ Próżno wśród tych cech poszukiwać kapitału zakładowego
- ~ Spółka powinna posiadać majątek, ale nie musi posiadać kapitału zakładowego

- ~ **Wskazane wyżej cechy są właściwe dla niemal wszystkich spółek kapitałowych na świecie i w PSA nie ulegną zmianie**
- ~ **Rozwiązania szczegółowe powodują natomiast, że PSA to jedna z nowocześniejszych regulacji w Europie**

PSA TO...

- ~ Prosta
 - ~ Przyszłościowa
 - ~ Praktyczna
 - ~ Polska
 - ~ Przyjemniejsza
- } spółka akcyjna

W porównaniu do dzisiejszych spółek kapitałowych, prowadzenie PSA będzie:

prostsze, łatwiejsze, a przez to szybsze i wygodniejsze

ASPEKTY DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁKI **PODSTAWOWE ZAGADNIENIA**

Działalność każdej spółki można podzielić na poszczególne fazy:

- ~ Założenie
- ~ Funkcjonowanie
- ~ Likwidacja
- ~ Reorganizacja

- ~ Funkcjonowanie
 - Zewnętrzne
 - Wewnętrzne

ASPEKTY DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁKI **PODSTAWOWE ZAGADNIENIA**

~ **Funkcjonowanie zewnętrzne**

- Reprezentacja spółki
- Relacje z kontrahentami
- Relacje z akcjonariuszami
- Ochrona wierzycieli spółki

~ **Funkcjonowanie wewnętrzne**

- Zarządzenie i nadzór
- Organy i podejmowanie przez nie decyzji
- Prawa akcjonariuszy
- Relacje między akcjonariuszami

PSA to kompleksowa wymiana starych rozwiązań na nowe, prostsze, lepsze, w każdym z tych aspektów

10 NAJWAŻNIEJSZYCH NOWOŚCI

- 1. Akcje za pracę lub usługi** (akcjonariusz aktywny, nie pasywny, budowanie akcjonariatu pracowniczego)
- 2. Akcje bez wartości nominalnej**, oderwane od kapitału akcyjnego – elastyczna struktura kapitałowa PSA
- 3. Kapitał akcyjny zastępujący kapitał zakładowy**, z łatwością wpłat i wypłat (wnoszenia wkładów)
- 4. Zniesienie bariery wejścia**. Kapitał akcyjny minimum 1 zł
- 5. Szerokie uprzywilejowanie akcji**, różne rodzaje akcji – korzystne zwłaszcza przy działalności start up'ów
- 6. Dematerializacja akcji** (akcje jako zapis elektroniczny) i **rejestr akcjonariuszy, ułatwienie i przyspieszenie obrotu akcjami**
- 7. Uproszczony sposób dokonania emisji nowych akcji** – w formie dokumentowej (np. przy pomocy e-maila)
- 8. Rada Dyrektorów** - nowy rodzaj organu
- 9. Cyfryzacja funkcjonowania organów**, np. możliwość podejmowania uchwały przez akcjonariuszy przy pomocy e-maili, wideokonferencji
- 10. Uproszczona likwidacja spółki**

Prosta spółka akcyjna

Nowa szansa dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw

ZAŁOŻENIE PSA

ZAŁOŻENIE PSA

PODSTAWOWE ZAGADNIENIA

- ~ Kto może założyć PSA?
- ~ W jakim celu?
- ~ Ilu akcjonariuszy?
- ~ Czy wprowadzono ograniczenia czasowe istnienia spółki?

Prosta spółka akcyjna

Nowa szansa dla małych i średnich przedsiębiorstw

ZAŁOŻENIE PSA

SPOSOBY ZAŁOŻENIA SPÓŁKI

- 1.** Tradycyjnie: u notariusza
- 2.** Przez internet (spółka 24h): z wykorzystaniem formularzy

ZAŁOŻENIE PSA

CZTERY KONIECZNE CZYNNOŚCI

1. Zawarcie umowy spółki
2. Powołanie organów spółki
3. Wniesienie przez akcjonariuszy wkładów na pokrycie kapitału akcyjnego
4. Wpisania spółki do rejestru przedsiębiorców

ZAŁOŻENIE PSA

CO MUSI OKREŚLAĆ UMOWA SPÓŁKI?

1. Firmę i siedzibę spółki
2. Przedmiot działalności spółki
3. Liczbę, serie i numery akcji
4. Akcjonariuszy obejmujących poszczególne akcje oraz ich cenę emisyjną
5. Ewentualne uprzywilejowanie akcji
6. Przedmiot wkładów niepieniężnych (jeżeli są wnoszone)
7. Jeżeli wkładem niepieniężnym są praca lub usługi – czas i rodzaj świadczenia pracy lub usług
8. Organy spółki
9. Liczbę członków poszczególnych organów (lub ich minimalną i maksymalną liczbę)
10. Czas trwania spółki, jeżeli został utworzony

Prosta spółka akcyjna

Nowa szansa dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw

KAPITAŁ AKCYJNY

KAPITAŁ AKCYJNY **PODSTAWOWE INFORMACJE**

- ~ Kapitał zakładowy a kapitał akcyjny
- ~ Gdzie powinien zostać określony kapitał akcyjny?
- ~ Minimalna wysokość kapitału akcyjnego
- ~ Co tworzy wysokość kapitału akcyjnego? (akumulacja wkładów)

KAPITAŁ AKCYJNY **WKŁADY**

- ~ Rodzaje wkładów
- ~ Wycena wkładów niepieniężnych
- ~ Termin wniesienia wkładów
- ~ Sposoby wnoszenia wkładów (równomiernie bądź pokrywanie akcji po kolei)
- ~ Możliwość zwrotu wkładów (brak konieczności obniżenia kapitału akcyjnego)

KAPITAŁ AKCYJNY

ZWROT WKŁADÓW / WYPŁATA KAPITAŁU AKCYJNEGO

~ Test płynnościowy. Możliwość wypłaty jeżeli:

Art. 300[15] § 5 „Wypłata na rzecz akcjonariuszy nie może doprowadzić do utraty przez spółkę, w normalnych okolicznościach, zdolności do wykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych w terminie sześciu miesięcy od dnia dokonania wypłaty”.

~ Brak konieczności postępowania konwokacyjnego

- **Wyjątek:** jeżeli wypłata kapitału akcyjnego miałaby doprowadzić do spadku jego wysokości poniżej 5% wartości zobowiązań spółki wynikających ze sprawozdania finansowego za poprzedni rok obrotowy. W takim przypadku wymóg postępowania konwokacyjnego.

~ Wypłata kapitału akcyjnego tylko po wpisaniu jego obniżenia do rejestru

Prosta spółka akcyjna

Nowa szansa dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw

AKCJE

AKCJE

DEMATERIALIZACJA AKCJI

- ~ Akcje nie mające formy dokumentu (**dematerializacja akcji**)
 - Koniec problemów z: przechowywaniem, uszkodzeniem akcji, jej utratą (unieważnieniem), przenoszeniem przez nieuprawnione osoby
- ~ **Akcje rejestrowe**, ponieważ podlegają zarejestrowaniu w rejestrze akcjonariuszy
- ~ Inaczej, nieformalnie można je określić jako: **akcje elektroniczne** – stanowią zapis elektroniczny w rejestrze akcjonariuszy
- ~ Akcja prostej spółki akcyjnej jako **token** (przeniesienie akcji do świata cyfrowego)

AKCJE

AKCJE BEZNOMINAŁOWE

~ **Akcje beznominałowe**

- Nie mają wartości nominalnej
- Nie stanowią części kapitału akcyjnego („oderwanie” akcji od kapitału akcyjnego)
- Dla każdej serii akcji indywidualna cena emisyjna
- Ułatwienie restrukturyzacji spółki przez jej dofinansowanie przez nowego inwestora (brak konieczności obniżania wartości nominalnej udziałów)

~ Jak określić, ile akcji obejmą poszczególni akcjonariusze?

- Dowolna liczba akcji za dowolny wkład. Umowa między akcjonariuszami.

~ **Brak problemu agio** (np. w związku z podziałem majątku likwidowanej spółki)

AKCJE

AKCJE ZA PRACĘ LUB USŁUGI

- ~ Akcjonariuszem wnoszący do spółki wyłącznie **wiedzę, umiejętności i zaangażowanie (wniesienie do spółki kapitału ludzkiego)**
- ~ Akcjonariusze pasywni i aktywni
- ~ Sposób objęcia i pokrycia akcji przez pracę lub usługi (**praca i usługi nie zasilają kapitału akcyjnego**)
- ~ Wykonywanie przez akcjonariusza praw z akcji za pracę lub usługi
- ~ Akcjonariat pracowniczy (ESOP w start up'ie)
- ~ Możliwość sprzedaży akcji za pracę lub usługi
- ~ Co jeżeli akcjonariusz nie wykonuje pracy, do której się zobowiązał i za którą objął akcje?

AKCJE

AKCJE UPRZYWILEJOWANE

- ~ Najczęstsze formy uprzywilejowania akcji
 - uprzywilejowanie co do głosu
 - uprzywilejowanie co do dywidendy
 - Prawo pierwszeństwa nabycia lub objęcia udziałów

- ~ Brak ograniczeń w maksymalnym uprzywilejowaniu akcji

- ~ Akcje założycielskie

- ~ Akcje nieme

AKCJE

REJESTR AKCJONARIUSZY

- ~ Podmioty uprawnione do prowadzenia rejestru akcjonariuszy
 - Podmiot uprawniony do prowadzenia rachunków papierów wartościowych (np. **bank, dom maklerski**),
 - **Notariusz**, prowadzący kancelarię notarialną w Polsce

- ~ Forma rejestru akcjonariuszy: **elektroniczna (w tym na blockchain'ie)**

- ~ Jakie informacje zawiera rejestr?
- ~ Kto może żądać wpisu?
- ~ Jakie czynności musi podjąć podmiot prowadzący rejestr przed dokonaniem wpisu?

- ~ Identyfikacja akcjonariuszy. **PSA nie będzie spółką anonimową**
 - rejestr akcjonariuszy jest jawny dla spółki i każdego akcjonariusza (prawo żądania przesłania wykazu z rejestru e-mailem)
 - lista akcjonariuszy składana do KRS przez spółkę po każdym wpisie zmian składu akcjonariuszy do rejestru akcjonariuszy.

Prosta spółka akcyjna

Nowa szansa dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw

AKCJONARIUSZE

AKCJONARIUSZE

NAJWAŻNIEJSZE UPRAWNIENIA AKCJONARIUSZA

- ~ Katalog wynikający z przepisów KSH:
 - Prawo głosu
 - Prawo do zysku (także – wypłaty dywidendy)
 - Prawo poboru
 - Prawo do zbycia udziałów
 - Prawo kontroli
 - Prawo do uczestnictwa i zabierania głosu na walnym zgromadzeniu
 - Prawo do zaskarżenia uchwały walnego zgromadzenia
 - Prawo udziału w podziale majątku likwidowanej spółki

- ~ Związanie uprawnień z akcją
- ~ Przysługiwanie uprawnień: zasada proporcjonalności
- ~ Wykonywanie praw z akcji niepokrytych
- ~ Uprzywilejowanie lub ograniczenie poszczególnych uprawnień w umowie spółki (przełamanie zasady proporcjonalności)

AKCJONARIUSZE

ZBYWANIE AKCJI – 1/2

- ~ Zasada swobodnej zbywalności akcji

- ~ **PSA ustanawia zasadę łatwej zbywalności akcji**

- ~ **Jak przenieść akcję?**
 - Forma dokumentowa (nośnik informacji wyrażający oświadczenie woli)
 - czyli także forma elektroniczna, jak **e-mail**, oraz **nagranie głosu**, **token** (brak wymogu formy pisemnej, czy z podpisem notarialnie poświadczonym)
 - Wiążący charakter wpisu do rejestru akcjonariuszy (kontrola notariusza lub banku), z wyjątkami.
 - W stosunku do PSA za akcjonariusza uważa się tylko osobę wpisaną do rejestru akcjonariuszy
 - Zwiększenie bezpieczeństwa obrotu (znika problem nabycia akcji papierowych od nieuprawnionej osoby)
 - Korzyść dla inwestorów zagranicznych

- ~ Zakaz obrotu akcjami PSA na giełdzie czy innej formie obrotu zorganizowanego

AKCJONARIUSZE

ZBYWANIE AKCJI - 1/2

~ Ograniczenia zbywalności wynikające z KSH

~ **Sposoby ograniczenia zbywalności akcji, które mogą zostać ustanowione w umowie spółki**

Przykłady: 1) zgoda spółki na zbycie, 2) zakaz zbywania akcji przez określony termin, 3) prawo pierwszeństwa

- Spółka musi wskazać innego nabywcę jeżeli odmawia zgody na zbycie
- Elementy obowiązkowe do wskazania w umowie spółki: termin na wskazanie nabywcy (maks. 1 mies.) , cena (lub sposób jej ustalenia), termin na zapłatę ceny za zbywane akcje

~ **Tylko w PSA: klauzula dotycząca prawa pierwszeństwa**

AKCJONARIUSZE

PRAWO DO ZYSKU (DYWIDENDA)

~ **Jak określić kwotę dywidendy do wypłaty?**

- Zysk spółki z poprzedniego roku obrotowego
- + Niepodzielone zyski z lat ubiegłych oraz utworzonych z zysku kapitałów rezerwowych
- + **tylko w PSA: kapitał akcyjny**

Pomniejszone o: 1) - niepokryte starty, 2) - obowiązkowy odpis na kapitał zapasowy (8% zysku do czasu uzbierania 5% zobowiązań spółki na ostatni dzień poprzedniego roku kalendarzowego), 3) - kwoty, które zgodnie z umową spółki należy przeznaczyć na kapitały rezerwowe

~ Warunki wypłaty dywidendy (test płynnościowy, uchwała akcjonariuszy o podziale zysku)

~ Jak inaczej można wypłacić dywidendę niż na podstawie uchwały walnego zgromadzenia o podziale zysku?

~ Modyfikacje w umowie spółki co do sposobu podziału zysku (akcje nieme, równy podział, indywidualne przywileje)

AKCJONARIUSZE

OBEJMOWANIE NOWYCH AKCJI (PRAWO POBORU) – 1/2

- ~ Sposoby emitowania nowych akcji – tryb podstawowy – w drodze uchwały walnego zgromadzenia o emisji akcji
 - Ze zmianą umowy spółki (akt notarialny, lub internetowo, jeżeli PSA będzie zarejestrowana przez internet)
 - Bez zmiany umowy spółki (forma dokumentowa)
- ~ **Uchwała o emisji nowych akcji** zawiera przede wszystkim:
 - **Liczbę, serie i numery nowych akcji,**
 - Ewentualne **uprzywilejowanie związane z akcjami**
 - **Cenę emisyjną** lub upoważnienie dla zarządu (rady dyrektorów) bądź rady nadzorczej od jej ustalenia
 - **Terminy wniesienia wkładów** bądź upoważnienie zarządu (rady dyrektorów) bądź rady nadzorczej od ich ustalenia
 - Przedmiot wkładów niepieniężnych i wnoszących akcjonariuszy, w tym **określenie rodzaju i czasu świadczenia pracy bądź usług**

AKCJONARIUSZE

OBEJMOWANIE NOWYCH AKCJI (PRAWO POBORU) – 2/2

- ~ Wyłączenie prawa poboru przez walne zgromadzenie (w interesie spółki, 4/5 głosów akcjonariuszy obecnych na WZ)
- ~ Oferta objęcia akcji o spółki oraz jej przyjęcie przez akcjonariusza (**forma dokumentowa, np. e-mail**)
- ~ Możliwość **dodatkowego zapisu** na akcje nieobjęte przez pozostałych akcjonariuszy
- ~ Swobodny przydział przez zarząd nieobjętych akcji
- ~ Crowdfunding akcyjny i „małe emisje publiczne”

AKCJONARIUSZE

UPOWAŻNIENIE ZARZĄDU DO EMISJI AKCJI

- ~ **Umowa spółki może upoważnić zarząd do emisji akcji**, upoważnienie na okresy pięcioletnie
 - Uchwała zarządu zastępuje uchwałę walnego zgromadzenia
- ~ Maksymalna liczba akcji do wyemitowania przez zarząd: **$\frac{1}{4}$ dotychczasowej liczby akcji**
- ~ **Zarząd decyduje o cenie emisyjnej akcji** (chyba, że upoważnienie ustala tu inne zasady)
- ~ Umowa spółki może upoważniać zarząd do **wyłączenia prawa poboru akcjonariuszy** i przyznania akcji według uznania zarządu lub podmiotom określonym w upoważnieniu (np. pracownikom po spełnieniu określonych warunków jak staż pracy)
- ~ Możliwe obejmowanie akcje za pracę i usługi (**budowanie akcjonariatu pracowniczego**)

AKCJONARIUSZE

WARUNKOWA EMISJA AKCJI

- ~ Walne zgromadzenie może podjąć uchwałę o **warunkowej emisji akcji**
- ~ W warunkowej emisji akcji, uprawnionymi do objęcia akcji są jedynie:
 - Obligatariusze obligacji zamiennych z prawem pierwszeństwa
 - Osoby, które uzyskały to prawo na podstawie umowy zawartej ze spółką (jej zawarcie wymaga zgody WZ, $\frac{3}{4}$ głosów)
 - Posiadacze warrantów subskrypcyjnych
- ~ Maksymalna liczba akcji oferowanych w ten sposób – **do dwukrotności dotychczasowej liczby akcji**
- ~ Uchwała o warunkowej emisji akcji wyłącza prawo poboru akcjonariuszy (wymóg $\frac{3}{4}$ głosów na WZ)
- ~ Uchwała o warunkowej emisji określa m.in. liczbę akcji, cenę emisyjną lub parytet wymiany obligacji na akcje, termin wykonania prawa objęcia akcji, grono osób uprawnionych do objęcia akcji

AKCJONARIUSZE

OCHRONA PRAW AKCJONARIUSZY MNIEJSZOŚCIOWYCH

- ~ Tam gdzie decyduje większość, mniejszość powinna mieć narzędzia ochrony swoich uprawnień
- ~ Uprawnienia związane z organizacją walnego zgromadzenia (np. prawo żądania do zwołania walnego zgromadzenia)
- ~ **Tylko w PSA: prawo do sądowego ustąpienia akcjonariusza ze spółki (jeżeli nastąpi jego rażące pokrzywdzenie)**
 - Akcje ustępującego akcjonariusza podlegają wykupowi po cenie odpowiadającej **wartości godziwej**, ustalonej przez sąd
 - Wykupu akcji posiadanych przez akcjonariusza ustępującego dokonuje spółka na rachunek pozostałych akcjonariuszy. Za zapłatę ceny wykupu spółka i akcjonariusze odpowiadają solidarnie
- ~ Prawo kontroli
- ~ Zaskarżanie uchwał walnego zgromadzenia
- ~ Prawo żądania rozwiązania spółki
- ~ Opcja do wprowadzenia do umowy spółki: **automatyczne umorzenie akcji na żądanie akcjonariusza za wynagrodzeniem**

Prosta spółka akcyjna

Nowa szansa dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw

ORGANY SPÓŁKI

ORGANY SPÓŁKI

RODZAJE ORGANÓW

- ~ Dwa systemy organów do wyboru: **monistyczny i dualistyczny (możliwość wyboru między systemami tylko w PSA)**
- ~ Dualistyczny: **ZARZĄD i RADA NADZORCZA** (fakultatywna)
- ~ Monistyczny: **RADA DYREKTORÓW**
- ~ **WALNE ZGROMADZENIE** (organ właścicielski) obecne w każdym systemie organów
- ~ W większości małych spółek – **unia personalna**, tj. wspólnicy obecni są także w zarządzie (radzie dyrektorów). Rzadko zarząd stanowią osoby wynajęte (powołane) przez akcjonariuszy do prowadzenia spraw spółki
- ~ Spółka akcjonariuszy a nie spółka zarządu (rady dyrektorów). Relacje akcjonariuszy kształtowane są przez to jak funkcjonują wszystkie organy w spółce

ORGANY SPÓŁKI

NAJWAŻNIEJSZE KWESTIE

- ~ Jak organ jest powoływany i odwoływany?
- ~ Jakie ma kompetencje?
- ~ W jaki sposób podejmuje decyzje (czyli wykonuje swoje kompetencje)?

ORGANY SPÓŁKI

POWOŁYWANIE I ODWOŁYWANIE ORGANÓW

~ **Zarząd i Rada Dyrektorów**

- Ogólna zasada: powoływanie i odwoływanie przez walne zgromadzenie
- Inne przykładowe sposoby:
 - Indywidualne uprawnienie wspólnika do powoływania członka organu
 - Mechanizm kooptacji
- Liczba członków organu
- **Mandat i kadencja członka organu** – a powołanie na czas nieoznaczony

~ **Walne zgromadzenie**

- Zawsze składa się z aktualnych akcjonariuszy spółki

ORGANY SPÓŁKI

KOMPETENCJE ORGANÓW

~ Zarząd

- Zarząd prowadzi sprawy spółki i reprezentuje spółkę
- Inne uprawnienia: dotyczące funkcjonowania walnego zgromadzenia (np. zwoływanie) i praw akcjonariuszy (wyjątkowo)

~ Rada Nadzorcza

- Rada nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością spółki
- Dodatkowe uprawnienia RN mogą wynikać z umowy spółki.
- **Tylko w PSA: RN może w drodze uchwały określić kiedy zarząd obowiązany uzyskać jej zgodę przed dokonaniem czynności określonych w umowie spółki**

~ Rada Dyrektorów

- Rada dyrektorów prowadzi sprawy spółki, reprezentuje spółkę oraz sprawuje nadzór nad prowadzeniem spraw spółki

~ Walne zgromadzenie

- Uprawnienia właścicielskie jak: zmiana umowy spółki, połączenie z inną spółką, zbycie przedsiębiorstwa lub nieruchomości, powoływanie innych organów

ORGANY SPÓŁKI

KOMPETENCJE ORGANÓW – KILKA WYBRANYCH ZAGADNIEŃ

- ~ Czy dystrybucja władzy w spółce pomiędzy organami może podlegać modyfikacjom (zmiana w systemie *corporate governance*)?
- ~ Jak wygląda „przesuwanie” kompetencji wskazanych w KSH z jednego organu do innego?
- ~ Czy wszystkie decyzje muszą być podejmowane przez organy wskazane w KSH czy możliwe jest przekierowanie niektórych decyzji do innych „grup decyzyjnych”, np. określonej **grupy akcjonariuszy** lub określonej **grupy akcji**?
- ~ Czy niektóre decyzje mogą zostać przesunięte do **pojedynczych wspólników** (np. w formie ich uprzywilejowania)?
- ~ Prowadzenie spraw spółki przez pojedynczych wspólników? („wyjęcie” akcjonariusza ze struktury organów)

ORGANY SPÓŁKI

SPOSÓB PODEJMOWANIA DECYZJI PRZEZ AKCJONARIUSZY

- ~ Podejmowanie uchwał przez akcjonariuszy:
 - Walne Zgromadzenie
 - W formie pisemnej
 - **Tylko w PSA: przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej (np. e-mail, Skype)**

- ~ Zwołanie walnego zgromadzenia (kto, termin, sposób zwołania)
- ~ Ustalenie porządku obrad i uprawnionych do uczestnictwa
- ~ Otwarcie WZ i wybór przewodniczącego
- ~ Przebieg (w tym możliwość zmiany porządku obrad)
- ~ Uczestnictwo przy pomocy wideokonferencji

Głosowanie: kworum, większości, akcje uprzywilejowane, prawo weta akcjonariusza

RADA DYREKTORÓW

SPOSÓB PODEJMOWANIA DECYZJI PRZEZ RADĘ DYREKTORÓW

- ~ Rada dyrektorów składa się z **dyrektorów wykonawczych**, ale może mieć też **dyrektorów niewykonawczych**

- ~ Zalety połączenia funkcji zarządczych i nadzorczych w jednym organie
 1. Szybszy obieg dokumentów pomiędzy zarządzającymi a nadzorującymi
 2. Bieżący podgląd przez dyrektorów niewykonawczych czynności podejmowanych przez dyrektorów wykonawczych
 3. **Zgoda dyrektorów niewykonawczych na podjęcie określonych czynności przez dyrektorów wykonawczych udzielana jest szybko**, nie trzeba zwoływać osobnego posiedzenia, jak przy radzie nadzorczej, która wydaje zgodę na działania zarządu

- ~ Dyrektorzy niewykonawczy także mogą reprezentować spółkę

- ~ Uchwały rady dyrektorów podejmowane są na posiedzenia, na piśmie lub przy **wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej** (bezwzględna większość głosów, przy obecności przynajmniej połowy członków)

Prosta spółka akcyjna

Nowa szansa dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw

WIERZYCIELE SPÓŁKI

WIERZYCIELE

MECHANIZMY CHRONIĄCE WIERZycIELI

~ **Ograniczona możliwość wypłat środków spółki na rzecz akcjonariuszy**

- Jakakolwiek wypłata na rzecz akcjonariuszy nie może doprowadzić:
 - do utraty przez spółkę, w normalnych okolicznościach
 - zdolności do wykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych
 - w terminie sześciu miesięcy od dnia dokonania wypłaty

~ **Obowiązek oszczędzania**

- Obligatoryjne zasilanie kapitału akcyjnego na pokrycie przyszłych strat spółki: **8% rocznego zysku** do momentu, gdy kapitał akcyjny nie osiągnie co najmniej **5% sumy zobowiązań spółki wynikającej z ostatniego rocznego sprawozdania finansowego**

~ **Transakcje z akcjonariuszami, spółkami z nimi powiązanymi oraz zależnymi lub kontrolującymi akcjonariuszy muszą przebiegać na zasadach rynkowych**

- Wymóg wartości godziwej, świadczenia spełnianego przez spółkę oraz wymóg adekwatnego świadczenia wzajemnego

~ **Odpowiedzialność członków zarządu lub dyrektorów (kolejny slajd)**

WIERZYCIELE

MECHANIZMY CHRONIĄCE WIERZYCIELI – ODPOWIEDZIALNOŚĆ CZŁONKÓW ZARZĄDU / DYREKTORÓW

- ~ Członek zarządu / dyrektor odpowiada wobec spółki za szkodę wynikłą z:
 - niewykonania lub nienależytego wykonania swoich obowiązków, w tym z **niedołożenia należytej staranności wynikającej z zawodowego charakteru jego działalności** lub **niedochowania lojalności wobec spółki**, chyba że nie ponosi winy.

- ~ **Solidarna odpowiedzialność członków zarządu / dyrektorów za zobowiązania spółki**
 - Zasada: Jeżeli **egzekucja przeciwko spółce** okaże się **bezskuteczna**, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.
 - **Członek zarządu może się jednak uwolnić od odpowiedzialności**, jeżeli wykaze, że:
 - **we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości** lub w tym samym czasie wydano postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo o zatwierdzeniu układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu, albo że
 - niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy, albo że
 - pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewydania postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo niezatwierdzenia układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu **wierzyciel nie poniósł szkody**.

Prosta spółka akcyjna

Nowa szansa dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw

ROZWIĄZANIE SPÓŁKI

ROZWIĄZANIE SPÓŁKI PRZESŁANKI ROZWIĄZANIA

1. Przyczyna przewidziana w umowie spółki,
2. Uchwała walnego zgromadzenia o rozwiązaniu spółki lub o przeniesieniu siedziby za granicę (poza terytorium UE),
3. Wyrok sądu wydany na żądanie akcjonariusza (jeżeli osiągnięcie celu spółki okazało się niemożliwe, bądź zachodzą ważne przyczyny powodujące, że dalsze funkcjonowanie spółki wiązałoby się z **pokrzywdzeniem akcjonariuszy lub byłoby sprzeczne z dobrymi obyczajami**),
4. Ogłoszenie upadłości spółki,
5. Inne przyczyny przewidziane prawem.

ROZWIĄZANIE SPÓŁKI POSTĘPOWANIE LIKWIDACYJNE

- ~ Rozwiązanie spółki wymaga przeprowadzenia **postępowania likwidacyjnego**

- ~ Dwa rodzaje postępowania likwidacyjnego: **zwyczajne i uproszczone** (tylko w PSA)

- ~ **Postępowanie uproszczone:**
 - Cały majątek spółki likwidowanej może zostać przejęty przez jednego z akcjonariuszy. Konieczne są:
 - uchwała $\frac{3}{4}$ **głosów** przy obecności akcjonariuszy reprezentujących co najmniej **połowę akcji**
 - **zgoda sądu rejestrowego**
 - Akcjonariuszy przejmujący musi uprawdopodobnić sądowi, że przejęcie majątku nie doprowadzi do pokrzywdzenia wierzycieli i innych akcjonariuszy
 - Sąd ogłasza o zamiarze przejęcia majątku przez jednego z akcjonariuszy. Wierzyciele mają 30 dni na zgłoszenie sprzeciwu
 - Jeżeli został zgłoszony sprzeciw, sąd rejestrowy przeprowadza rozprawę i decyduje czy akcjonariusz może przejąć majątek
 - W przypadku zgody sądu, akcjonariusz **wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki likwidowanej spółki (sukcesja uniwersalna)**
 - Akcjonariusz przejmujący zobowiązany jest zaspokoić wierzycieli i pozostałych akcjonariuszy

Prosta spółka akcyjna

Nowa szansa dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw

PODATKI W PSA

ZASADY OPODATKOWANIA

CIT i dywidenda

~ CIT

PSA jako **osoba prawna** zostanie objęta podatkiem dochodowym od osób prawnych tak jak spółka z o.o. i akcyjna

- 19% - stawka podstawowa
- 9% - jeżeli jej przychody, inne niż z zysków kapitałowych, w roku podatkowym nie przekroczyły 1,2 mln EUR
- 5% - tzw. IP Box, podatek od kwalifikowanego dochodu z kwalifikowanych praw własności intelektualnej

~ Dywidenda wypłacana akcjonariuszom

- Jak w innych spółkach kapitałowych – **podwójne opodatkowanie** – najpierw zostanie opodatkowany dochód spółki, a następnie również zysk wypłacany wspólnikom w formie dywidendy
- Dochody akcjonariusza z dywidend (udziału w zyskach osób prawnych) opodatkowane są stawką – **19%**

ZASADY OPODATKOWANIA

Wkłady – podatek dochodowy akcjonariusza i PCC

- ~ Opodatkowanie wkładu po stronie akcjonariusza
 - Wspólnik spółki kapitałowej osiąga dochód w momencie **objęcia udziałów bądź akcji** w zamian za wkład niepieniężny
 - Wyjątek: wkłady niepieniężne mające postać niezbywalną. **Dochód w postaci akcji za pracę i usługi nie powinien podlegać opodatkowaniu**
 - **Przychód z akcji za pracę lub usługi powstanie z chwilą ich sprzedaży**. Sprzedający nie będzie jednak mógł rozpoznać kosztu wytworzenia lub nabycia wkładu w postaci pracy lub usług
- ~ Podatek od czynności cywilnoprawnych (PCC) od wkładów
 - **Tylko w PSA**: brak konieczności uiszczania PCC z tytułu podpisania statutu PSA lub jego późniejszej zmiany. W sp. z o.o. i S.A. PCC wynosi 0,5% wartości wkładów

dr Michał Przychoda

Senior Associate

Domański Zakrzewski Palinka

Ekspert w dziedzinie prawa spółek. Był członkiem Zespołu powołanego przy Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii, który przygotował przepisy o prostej spółce akcyjnej. Na co dzień pracuje w kancelarii prawnej Domański Zakrzewski Palinka, gdzie doradza klientom m.in. w transakcjach fuzji i przejęć, reorganizacjach grup kapitałowych, bieżącym funkcjonowaniu organów spółek oraz w relacjach między ich wspólnikami.

e-mail: michal.przychoda@dzp.pl

www.dzp.pl

Adres

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
ul. Pańska 81/83
00-834 Warszawa

Kontakt

tel.: +48 22 432 80 80
infolinia: 0 801 332 202
e-mail: biuro@parp.gov.pl
www.parp.gov.pl

